VERSLAG

Vergadering
Raadscommissie (vergadering 5)
2 maart 2022 online

Index verslag vergadering Raadscommissie
2 maart 2022
(vergadering 5)

Agenda raadscommissie

1.	Opening en vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen voorzitter	3
3.	Mededelingen en toezeggingen van wethouders Kuipers (inclusief de mededelingen inzake regionale aangelegenheden)	3
4.	Beeldvorming Startnotitie gebiedsagenda Centrum	3
5.	Oordeelsvorming Startnotitie gebiedsagenda Centrum	7
6.	Beeldvorming Perspectief op cultuur 2023-2027	10
7.	Oordeelsvorming Perspectief op cultuur 2023-2027	16

RAADSCOMMISSIE 2 MAART 2022

Aanwezig bij aanvang:
Voorzitter: H.R. Jaarsma.
Griffier: B. Smeulders
Hart voor Hilversum: M.F. Eerenberg; D66: mw. A.A.S. den Daas; VVD: mw. E.M. Zeeuw van der Laan; GroenLinks; P. Veenendaal; CDA: D.E.O. Streutker; SP: P. Vonk; ChristenUnie: mw. A.F. Vreugdenhil-de Blécourt; PvdA: mw. F.F. van Drooge; Leefbaar Hilversum: mw. J. van Oostveen; Hilversums Belang: mw. H. Bijl; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels. College: G. Kuipers, wethouder.

1. Opening en vaststellen agenda (0.1
De **voorzitter:**
- opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom;
- stelt voor de agendapunten over de Startnotitie gebiedsagenda Centrum (punten 4 en 5) in anderhalf uur af te ronden.

Aldus wordt besloten en vervolgens wordt de agenda vastgesteld.

2. Mededelingen voorzitter (0.1)
Er zijn geen mededelingen.

3. Mededelingen en toezeggingen van wethouder Kuipers (inclusief de mededelingen inzake regionale aangelegenheden)(0.2)
Er zijn geen mededelingen.

4. Beeldvorming Startnotitie gebiedsagenda Centrum (0.2)
Woordvoerders:
Hart voor Hilversum: M.F. Eerenberg; D66: mw. A.A.S. den Daas; VVD: mw. E.M. Zeeuw van der Laan; GroenLinks; P. Veenendaal; CDA: D.E.O. Streutker; SP: P. Vonk; ChristenUnie: mw. A.F. Vreugdenhil-de Blécourt; PvdA: mw. F.F. van Drooge; Leefbaar Hilversum: mw. J. van Oostveen; Hilversums Belang: mw. H. Bijl; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels. College: G. Kuipers, wethouder.

De **PvdA**:
- informeert hoe de in april a.s. startende participatie er precies zal uitzien; wethouder **Kuipers** broedt nog op het betrekken van bewoners en wil op te halen informatie kruisbestuiven met de omgevingsvisie; gezocht wordt een vorm waarin inwonersparticipatie in het Centrum van de grond komt; het is belangrijk dat die participatie goed lukt;
- vraagt of het de intentie is om individuele bewoners te spreken te krijgen en niet alleen vve's; wethouder **Kuipers** bevestigt dat en wil weten wat zij echt willen;
    - **Hilversums Lokaal Belang** informeert of naar de doelgroep van de toekomstige duizend bewoners bestaande uit een- en tweepersoons huishoudens wordt gekeken en of die wordt meegenomen in de participatie; wethouder **Kuipers** vindt het lastig om mensen die op zoek zijn naar een woning bij de participatie te betrekken; hij hoopt dat zij komen opdagen op participatieavonden en houdt zich aanbevolen voor manieren waarop zij het beste te betrekken zijn;
    - de **ChristenUnie** is benieuwd hoe de verslagen van bijeenkomsten van het burgerpanel en de participatiebijeenkomst van de omgevingsvisie zich tot elkaar verhouden en of in beeld is welke participatievragen de wethouder over het Centrum zal stellen; wethouder **Kuipers** neemt al die opgehaalde info aan de voorkant mee,

zodat in te schatten is wat de belangen van de verschillende doelgroepen zijn; hoe die zich tot elkaar verhouden toetst hij zodra al de zaken scherp op het netvlies staan en het participatietraject is doorlopen; op de weging zelf loopt hij nog niet vooruit;
- de **PvdA** vraagt voor welke onderdelen draagvlak onder bewoners een voorwaarde is; wethouder **Kuipers** weet dat specifieke zaken botsen met belangen van bewoners, zoals parkeren en zaken die beslag leggen op de openbare ruimte; de mobiliteitsvisie wordt in het stuk meegenomen, zoals een autoluw centrum.

D66:
- vraagt wanneer het budget voor de gebiedsagenda Centrum in een P&C-document wordt meegenomen en of dat pas bij de Kadernota 2023 zal zijn; wethouder **Kuipers** heeft voor het plan van aanpak € 150.000,- in de coronaherstelagenda vrijgemaakt; in de komende zeven maanden wordt het traject doorlopen waarna uiteindelijk tot de gebiedsagenda wordt gekomen; geld kan niet eerder in de P&C-documentatie terecht komen dan nadat bekend is wat de raad belangrijk vindt; geld kan daarom niet eerder dan in de Voorjaarsnota 2023 verwerkt worden.

De **SP**:
- vraagt of 400 verdwijnende parkeerplekken van de Cityparking worden gecompenseerd en wat de plannen met Cityparking zijn; wethouder **Kuipers** heeft daarop nu geen antwoord en wil daarop schriftelijk terugkomen; de Cityparking behoort namelijk niet tot zijn portefeuille.

De **VVD**:
- vindt het belangrijk dat er snel werk gemaakt wordt van het Centrum;
- vraagt of het handiger is om het voorstel over de onderhandelingen te tillen naar de volgende raadsperiode; wethouder **Kuipers** memoreert dat bij de coronaherstelagenda is gezegd om de uit 2015 stammende centrumvisie tegen het licht te houden; in oktober hoopt hij tot een goede gebiedsagenda Centrum te komen, welk besluit de nieuwe raad zal nemen; het proces is volgens hem wel duidelijk; de besluitvorming vindt door de nieuwe raad in het najaar plaats.

Democraten Hilversum:
- stelt de vraag of het de logische volgorde is om eerst woningen en bewoners toe te voegen en daarna de discussie te starten over de gevolgen daarvan; wethouder **Kuipers** kijkt hoe het gesprek met de stad te voeren is; er zal de komende jaren een toename van het aantal woningzoekenden zijn; hij vindt het goed dat gesprek te voeren; de ambitie moet er altijd zijn gezien de vraag;
- informeert of de bestaande verdiepingshoogte bij het Noordse Bosje de transformatie naar woningen wel toestaat; wethouder **Kuipers** zal die vraag intern doorzetten naar de behandelaars;
    - het **CDA** wijst op parkeerplaatsen die op het Noordse Bosje verdwijnen en vindt een vraag daarover onbevredigend beantwoord; zij vraagt welke uitgangspunten daarvoor zijn geformuleerd; wethouder **Kuipers** wil afspreken dat vragen over het Noordse Bosje schriftelijk worden beantwoord door wethouder Voorink; het is goed om daaraan een aparte brief te wijden; de **voorzitter** heeft een voorkeur voor het vanavond stellen van vragen;
    - het **CDA** vindt dat in de gebiedsfoto nog een aantal discutabele zaken zit en vraagt hoe de raad daarmee moet omgaan; specifiek gaat het om woningbouwplannen (bladzijde 7 gebiedsfoto, waarin parkeergarages genoemd zijn voor transformatie naar woningen); zij wil weten wat de status van het vaststellen van zo'n foto is; wethouder **Kuipers** legt uit dat een gebiedsfoto een document is van staand beleid; men gaat over die zaken praten en vervolgens die in een gebiedsagenda vastleggen; zorgen over transformaties en die vaststellen in een gebiedsagenda is niet de bedoeling; het gaat om het spreken over uitdagingen, waar uiteindelijk een beleidsstuk uit komt; het Noordse Bosje is een lopende procedure; de gebiedsfoto is bedoeld om te signaleren wat er speelt; de gebiedsfoto legt niets op een andere manier vast dan is afgesproken;

- de **ChristenUnie** informeert naar de kernmeetlat aan de hand waarvan de SWOT-analyse is gemaakt; wethouder **Kuipers** heeft geprobeerd de belangrijkste uitdagingen en krachten van het Centrum te inventariseren; het uitgangspunt is de meetlat en hoe zaken nu gebeuren, hoe het Centrum zich verhoudt tot andere centrumgebieden en hoe het Centrum te versterken is; de SWOT-analyse is een soort nulmeting en om te kijken of men verder is gekomen met de centrumvisie uit 2015;
- de **ChristenUnie** heeft geconstateerd dat gewenste veranderingen niet per definitie neutraal zijn; wethouder **Kuipers** wijst erop dat BRO een professioneel bureau is dat op basis van neutrale vragen tot een bepaald inzicht is gekomen;
- de **SP** informeert of ook is gekeken naar concurrentie met andere gebieden in Hilversum, zoals Kerkelanden en Seinhorst; wethouder **Kuipers** heeft zich bij de omgevingsfoto Centrum primair gericht op centrumwinkelgebieden; of is gekeken naar de aanzuigende werking van aangrenzende winkelgebieden, zoals de Gijsbrecht van Amstelstraat etc., moet hij navragen; hij veronderstelt dat is gekeken naar de werking van vergelijkbare centrumgebieden; minder is gekeken naar gebieden in de omgeving van het centrum.

Leefbaar Hilversum:
- mist een analyse van wat men mist in het centrum; naast bewoners van het Centrum gaat het om ook andere bewoners van Hilversum die in het centrum komen; wethouder **Kuipers** heeft ook gekeken wie in het centrum komt, zoals bewoners uit de regio; hen is gevraagd wat zij van het centrum vinden en wat zij daarin missen;
- mist ook een onderzoek naar de sociale context, de verbinding, de leefbaarheid en de saamhorigheid; zij vraagt of deze twee onderdelen meegenomen kunnen worden, evenals mensen die geen geld hebben om iets in een winkel te kopen of om op een terrasje te zitten; wethouder **Kuipers** heeft gepeild en daarbij gecategoriseerd naar leeftijd; er zijn 2.000 mensen geïnterviewd; de indruk dat mensen zonder geld het centrum niet zouden bezoeken heeft hij niet; er zijn ook winkels voor iedere portemonnee; hij gaat nog een heel participatietraject in en daarbij kan de behoefte aan faciliteiten voor lagere inkomens naar boven komen;
    - de **PvdA** vraagt of de sociale meerwaarde aansluit op het verhaal van leefbaarheid en ontmoeting in het centrum; wethouder **Kuipers** bevestigt dat.

De **ChristenUnie**:
- constateert dat bewoners in het Centrum geen collectief hebben en verbaast het dat pogingen daartoe zijn mislukt, omdat het college een motie van de PvdA om een collectief een steuntje in de rug te geven stellig heeft afgeraden; zij vraagt hoe die afwijzing zich verhoudt tot wat er nu in de startnotitie staat; wethouder **Kuipers** constateert dat de opkomst voor bepaalde initiatieven en om met de gemeente in gesprek te zijn in het Centrum minder is dan in andere wijken; hij zou willen dat het anders was; dat heeft waarschijnlijk te maken met hoe het Centrum wordt gebruikt; er is minder betrokkenheid richting gemeente; dat maakt het moeilijk om ingangen te vinden om gesprekken te voeren; in het centrumgebied zijn er de grootste uitdagingen om zaken voor elkaar te krijgen;
- memoreert dat er verschillende mensen zijn die zich graag willen organiseren, maar dat lastig is; gevraagd is dat de gemeente een handje zou helpen om dat te stimuleren; wethouder **Kuipers** heef op het marktplein met mensen gesproken vanuit een Versa bus; dat is een ander middel dan via een informatieavond;
    - de **PvdA** wil weten welke initiatieven de wethouder heeft ondernomen om het verenigen van de centrumbewoners te stimuleren; zij vraagt of de wethouder een nieuwe poging wil doen om centrumbewoners te bereiken en hun organisatie te verbeteren; wethouder **Kuipers** wil die poging doen; als het niet lukt om centrumbewoners georganiseerd te krijgen zal de gemeente erop af moeten gaan; er zijn daarvoor vormen;
    - de **PvdA** vraagt waarom dat eerder niet kon; wethouder **Kuipers** kan die vraag niet goed beantwoorden; in coronatijd heeft hij geprobeerd het gesprek te voeren waar dat kon; als gesprekken niet zijn gelukt moet hij dat navragen in de organisatie; andere

wijken verenigen zichzelf, omdat zij het belang zien van een gesprek met de gemeente.

Hilversums Lokaal Belang:
- mist de component toerisme in het stuk en de link met het Instituut voor Beeld en Geluid en vraagt of daarvoor aandacht is; wethouder **Kuipers** wijst op het onderzoek naar imago en identiteit; toerisme als aandachtsgebied is verlegd naar Hilversum Marketing die daarmee druk is.

Hart voor Hilversum:
- vraagt of er kwantitatieve en kwalitatieve personeelsbezetting beschikbaar is om parallel te lopen met het proces van de omgevingsvisie; wethouder **Kuipers** beantwoordt die vraag bevestigend;

De **PvdA**:
- is benieuwd in hoeverre is gekeken naar het verschil tussen het kerngebied van het centrum en straten eromheen die aandacht nodig hebben; wethouder **Kuipers** had dat al afgebakend in de oude visie; binnen de centrumring is er het centrum; aanloopstraten vallen niet onder het centrumgebied; branchering is opgehangen aan de geografische beperking van het centrum.

Leefbaar Hilversum:
- mist analyses van groen en steen in het centrum en vraagt of het mogelijk is of die nog kunnen plaatsvinden; wethouder **Kuipers** heeft in de omgevingsfoto aandacht voor verstening; hij gebruikt wat hij ophaalt bij de omgevingsvisie ook bij de gebiedsagenda; zoals afvoer van regenwater en hittestress; er is dus aandacht voor;
- vraagt hoe de omgevingsfoto bereikbaar kan worden voor bewoners en participanten; de **voorzitter** antwoordt dat dat onderdeel is van het participatietraject.

D66:
- ziet in de gebiedsfoto niet veel input van ondernemers, die zich moeilijk laten organiseren en vraagt of de centrummanager betrokken is geweest bij de totstandkoming van de gebiedsfoto en heeft gekeken hoe ondernemers beter worden betrokken bij de participatie; wethouder **Kuipers** erkent dat ondernemers in het centrum zich minder gemakkelijk organiseren dan elders; een aantal vastgoedeigenaren heeft zich wel georganiseerd, o.a. in de Kerkbrink en Gooise Brink; het is een uitdaging om ondernemers goed te betrekken; hij heeft het gevoel dat er voor ondernemers een makkelijker ingang is om het gesprek met hen te voeren, zoals de BV Hilversum;
- vraagt hoe de task force corona nog blijft bestaan; wethouder **Kuipers** hoopt dat die niet lang meer blijft bestaan, maar wellicht transformeert die naar een ander samenwerkingsverband.

De **VVD**:
- wijst op niet georganiseerde ondernemers en vraagt of de bibliotheek, de kunstuitleen en het kunstenaarscollectief worden betrokken; ook de wijkgerichte uitvoeringsagenda en de woonvisie wil zij laten toepassen; wethouder **Kuipers** heeft nog geen besluit genomen over de verhuizing van de bibliotheek naar het centrum; hij neemt ook door de raad vastgestelde beleidsstukken mee; met de genoemde partijen spreekt hij op regelmatige basis en zij zijn op de hoogte van gemeentelijke plannen.

Het **CDA:**
- wijst op een tekort aan fietsparkeerplaatsen, terwijl de foto aangeeft dat die wel zijn geregeld; wethouder **Kuipers** legt uit dat de foto het probleem identificeert; het college is druk bezig met oplossingen voor fietsparkeren en dat is nog steeds actueel; de kwestie krijgt ook in de participatie een plek; fietsen worden naar overdekte plekken gedirigeerd om het centrum leefbaar te krijgen;

- vraagt zich dan af wat de raad vaststelt met de gebiedsfoto; wethouder **Kuipers** overweegt dan kennis te laten nemen van de foto, waartegen hij geen groot bezwaar heeft; hij wil de gebiedsfoto als uitgangspunt nemen om mee aan de slag te gaan.

5. Oordeelsvorming Startnotitie gebiedsagenda Centrum (0.58)

Woordvoerders:
Hart voor Hilversum: M.F. Eerenberg; D66: mw. A.A.S. den Daas; VVD: mw. E.M. Zeeuw van der Laan; GroenLinks; P. Veenendaal; CDA: D.E.O. Streutker; SP: P. Vonk; ChristenUnie: mw. A.F. Vreugdenhil-de Blécourt; PvdA: mw. F.F. van Drooge; Leefbaar Hilversum: mw. J. van Oostveen; Hilversums Belang: mw. H. Bijl; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels. College: G. Kuipers, wethouder.

D66:
- is tevreden over de startnotie, die een helder proces beschrijft;
- zegt dat de gebiedsfoto veel waardevolle informatie oplevert, onder andere meer behoefte aan en ruimte maken voor groen, cultuur, ontspanning en kwaliteit van het winkelaanbod; sfeer en uitstraling worden belangrijk gevonden; nu zijn er her en der veel te veel overlopende vuilnisbakken, het is niet altijd schoon; mensen vinden sommige gevels hel lelijk
- constateert dat meer woningen de parkeerdruk zullen vergroten; nu al klagen vooral bezoekers over de autobereikbaarheid vanuit omliggende gemeenten;
- wil de gebiedsagenda integraal afstemmen met de mobiliteitsvisie, herijking van de handboeken groen en openbare ruimte en de herinrichting van de Kerkbrink en het mediacultuurplein; instemming en innovatiekracht van de ondernemers zijn daarvoor belangrijk;
- vindt eensgezindheid tussen ondernemers en de centrumbewoners van belang om de leefbaarheid en de levendigheid van het centrum te verbeteren;
- wil nu plannen gaan uitwerken in deelplannen.

De **ChristenUnie**:
- worstelt ook met de gebiedsfoto die niet vast te stellen is, omdat die niet 100% neutraal is;
- heeft ook vragen over de mobiliteit;
- geeft mee dat mensen ook de mogelijkheid moeten kunnen hebben om hun eigen meegenomen eten en drinken in het Centrum te kunnen opeten;
- stelt vast dat bordjes met verwijzingen naar een toilet in het Centrum zijn verdwenen;
- vraagt aandacht voor mobiliteit en doorstroming voor fietsers;
- vindt karretjes zoals in Kerkelanden ideaal;
- wil bovengenoemde zaken in uitgangspunten laten uitwerken;
- adviseert duidelijke participatievragen en –spelregels te formuleren.

Democraten Hilversum:
- wil eerst nadenken over de gevolgen van het toevoegen van minstens 1000 inwoners in het centrum op leefbaarheid, verkeer etc.; het bevreemdt de fractie dat dit zonder intensieve betrokkenheid van de raad en de centrumbewoners in gang is gezet;
- stelt vast dat de gebiedsagenda als een soort addendum op het bestaande bestemmingsplan uit 2013 is voorgesteld; dat zet mensen op het verkeerde been; men kan echter wel degelijk in een nieuw bestemmingsplan een percentage sociale woningen, bouwhoogte, groen en bouwdichtheid vastleggen;
- wil de intentie om de band met de media uit te dragen minder geforceerd laten zijn, omdat beeldschermen in de openbare ruimte afbreuk doen aan de kwaliteit en bovendien is daaraan niets unieks, omdat ze er ook in andere steden zijn; wel uniek zouden live uitzendingen vanaf bezoekerslocaties in het Centrum zijn;
- meent dat cultuur beperkt blijft zonder een inhaalslag daarin en zonder consequent beleid op monumenten en beeldbepalende panden te voeren door sloop toe te staan en een gevelherstelfonds te stoppen;

- staat kritisch ten opzichte van het voorstel en beveelt het college aan om ook kritisch te kijken naar de eigen rol en aanpak.

De **PvdA**:
- ziet enige vooruitgang in de kwaliteit van startnotities, waaraan analyses ten grondslag liggen, wat de discussie prettiger maakt;
- ziet participatie nog als een zorgenkindje; de verwachting daarvan voor bewoners zou in de startnotitie al duidelijk moeten zijn;
- is heel blij dat de wethouder aangeeft met hernieuwde inzet te gaan werken aan het verenigen van bewoners en het hen betrekken;
- vindt het jammer dat ondernemers van satellietstraten niet worden meegenomen.

De **SP**:
- is blij met het voorliggende stuk, dat nodig is;
- sluit zich aan bij de PvdA en de ChristenUnie over participatie;
- zou graag een compacter centrum zien;
- vindt het goed om lege panden in woningen te transformeren;
- zou het ook goed vinden om een leeg pand als wijkcentrum in te richten;
- stelt dat groei gevolgen heeft voor het verkeer en afvalcontainers;
- is dolblij met en positief over het verminderen van het autoverkeer;
- vraagt wat het wegvallen van parkeerplaatsen bij het Noordse Bosje voor invloed heeft;
- is mordicus tegen tweerichtingverkeer op de Emmastraat;
- is zeer positief over hubs voor fietsers en voetgangers;
- is geen voorstander van toeters en bellen op de Kerkbrink en wil die houden zoals het was, met meer groen;
- is wel voorstander van een inclusief centrum, met blindegeleidelijnen en toiletten;
- wil duidelijk zien waarover bewoners zich kunnen uitspreken.

Hilversums Lokaal Belang:
- is blij met het voorliggen van een startnotitie en een gebiedsfoto;
- vindt zaken nog niet in beton gegoten, omdat er nog veel moet veranderen;
- maakt zich veel zorgen over het participatietraject;
- verheugt het dat de wethouder de huidige bewoners wil betrekken bij de gebiedsagenda;
- ziet vooral een agenda die zich richt op groepen die zich wel kunnen organiseren, zoals vastgoedeigenaren en ondernemers;
- roept op goed aan participatie te denken, zodat het een gebiedsagenda wordt die gaat over allen.

De **VVD**:
- is blij dat er een startnotitie ligt; het is goed dat er gestart wordt, omdat ondernemers hard zijn geraakt door de pandemie;
- wil de gebiedsfoto nog niet vaststellen;
- wenst een levendig centrum waartoe het nodige zal moeten gebeuren om dat te maken;
- hecht aan ruimte voor groen, cultuur, muziekuitvoeringen en kunstmarkten;
- wil winkels met meerdere functies (blurring), dat voor heel veel ondernemers beleving van het winkelen geeft;
- vraagt aandacht voor leegstaande winkels, waar kunstenaars van gebruik zouden kunnen maken;
- vraagt ook veel aandacht voor participatie, zodat alle partijen betrokken worden bij de invulling van het beleid voor de centrumvisie.

GroenLinks:
- kan zich goed vinden in de startnotitie, de gebiedsagenda en de gebiedsfoto;
- ziet veel bekende en herkenbare gegevens en trends;

- constateert dat burgers vergroening als een belangrijke verbetering van het centrum zien, waarvan de fractie blij wordt, evenals van de aandacht voor klimaatadaptatie en de energietransitie;
- hoopt om een nieuwe mix van winkels met culturele activiteiten, kleinschalige flexibele werkplekken en ontmoetingsplaatsen, zoals nu al is te zien in de Bussumerstraat;
- vraagt om meer woningen in het centrum en wonen boven winkels, vanwege de groei van het inwonertal, evenals een autoluwe binnenstad en nieuwe en slimme vormen van mobiliteit;
- heeft alle vertrouwen dat er aan het einde van het jaar een nieuwe en aantrekkelijke gebiedsagenda ligt;
- vindt het goed om de gebiedsagenda nu niet vast te stellen.

Het **CDA**:
- kondigt een amendement aan om besluit 1 aan te passen;
- wil kennis nemen van de gebiedsfoto in plaats van die vast te stellen;
- deelt de zorgen over een aantal minder uitgewerkte zaken, zoals participatie en de keuze van de thema's;
- heeft het gevoel dat meegegeven thema's al meegegeven richtingen zijn;
- heeft 'mixed feelings' over het antwoord op de vraag of alles wel goed geadresseerd is;
- wil de startnotitie wel vaststellen en ziet de verdere uitwerking van de gebiedsagenda tegemoet.

Hart voor Hilversum:
- ziet een hoop deelgebieden in de startnotitie, waarvan een aantal zeven jaar geleden al aangepakt had moeten worden;
- wil leegstand, wonen boven winkels en het winkelgebied verkleinen aanpakken, een omvangrijk project;
- deelt de zorgen over participatie, specifiek door ondernemers en bewoners;
- deelt de zorgen over het vaststellen van de omgevingsfoto;
- zag in een koopstromenonderzoek dat Hilversum het hoogste percentage online verkopen heeft en vraagt zich af of de winkels onaantrekkelijk zijn; wat enorme implicaties voor het winkelbestand zo hebben, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Leefbaar Hilversum:
- wil bewoners meer in het licht gaan zetten en daarop actief inspelen;
- wenst meer buurtplekken, zoals een buurtcentrum en ontmoetingsplekjes;
- wijst op kinderen en jongeren in het centrum, die geen aandacht krijgen;
- vraagt aandacht voor de sociale context, de verbinding tussen saamhorigheid en de leefbaarheid; daarvoor vraagt zij meer aandacht;
- wenst meer groen en de uitwerking van het tuinstadprofiel in het centrum;
- ziet inmiddels al bouwactiviteiten, zodat participatie achteraf komt.
- meent dat pandeigenaren een tijdelijke invulling voor leegstand zouden moeten zoeken;
- wil voor participatie actief aansluiten bij bestaande groepen in het centrum.

Debat

De **ChristenUnie**:
- vraagt of Democraten Hilversum en Hart voor Hilversum het ermee eens zijn dat een participatieproces zonder spelregels volstrekt zinloos is; **Democraten Hilversum** en **Hart voor Hilversum** bevestigen dat;
    - de **PvdA** vraagt welke conclusies deze fracties als gevolg daarvan dan trekken; **Hart voor Hilversum** wil het dan beter doen; **Democraten Hilversum** staat kritisch ten opzichte van het voorstel; wethouder **Kuipers** is het daarmee niet eens; participatie is belangrijk en hij probeert bewoners te vinden; altijd wordt de vraag gesteld wat bewoners vinden dat er in hun buurt moet gebeuren; hij vindt niet dat de raad de participatievragen moet vaststellen; de **ChristenUnie** vindt dat de grote fout; voortdurend is de indruk gewekt dat bewoners overal wat van kunnen zeggen; terwijl

dat niet zo is; daarom mislukt het participatieproject; omdat geen duidelijke vragen worden gesteld zijn bewoners telkens teleurgesteld; daardoor worden ze ontzettend misleid; wethouder **Kuipers** heeft informatie opgehaald en dat is de bron voor dat gesprek; hij bestrijdt dat gesprekken op een fiasco uitlopen;

- gaat het erom welke inzichten de raad samen met bewoners wil opdoen; de raad moet verantwoording afleggen aan participanten over wat met hun inbreng gebeurt; wethouder **Kuipers** wil over inwonergroei etc. het gesprek voeren en luistert naar wat bewoners belangrijk vinden; hij onderkent dat het voeren van het goede gesprek belangrijk is;
  - wethouder **Kuipers** vraagt hoe de PvdA participatie ziet; de **PvdA** ziet een verschil tussen maar roepen wat je wilt en kaders stellen; wat met de inbreng gebeurt is nergens omschreven; welke prioriteiten inwoners leggen is voor haar de basis van de prioriteiten van de raad; bewoners krijgen daardoor daadwerkelijke inbreng die wat betekent, wat in de startnotitie had kunnen staan; wethouder **Kuipers** heeft in de startnotitie duidelijk opgeschreven dat het participatieniveau coproduceren/adviseren is; het college wil intensief samenwerken met het Centrum, op het niveau van coproduceren, ook met de stakeholders; voor bewoners is het participatieniveau adviseren (?, 1.31.20); vervolgens maken college en raad een weging bij het vaststellen van het stuk; dat staat ook in de startnotitie
  - wat betreft de **ChristenUnie** heeft het in het verleden ontbroken aan verwachtingenmanagement en is bang dat dat er nu weer niet zal zijn;
  - de **PvdA** stelt dat het verband alleen maar gelegd wordt met vastgoedpartijen en niet met bewoners zelf**;**
  - **Democraten Hilversum** vindt een groot verschil zitten tussen coproduceren en adviseren;
  - **Leefbaar Hilversum** mist bij coproduceren het open gesprek;
  - de **SP** vraagt of Meentbewoners weten wat met hun mening wordt gedaan en wat hun invloed is; wethouder **Kuipers** heeft de bedoeling dat participatie terug te zien is in beleid en als dat niet gebeurt dat gemotiveerd wordt; hij hanteert het uitgangspunt dat naar gelang er meer belangen botsen hoe minder makkelijk het is om te coproduceren, omdat dat betekent dat men het eens moet zijn; het college moet uitleggen wat er met de input gebeurt; coproduceren met iedereen gaat niet lukken;
  - **Leefbaar Hilversum** adviseert creatieve mensen op participatie te zetten

Advisering aan de raad
De **PvdA, Hart voor Hilversum, GroenLinks,** het **CDA, Hilversums Lokaal Belang,** de **SP**, de **ChristenUnie, Democraten Hilversum, Leefbaar Hilversum** en de **VVD** maken een voorbehoud met debat.

D66 is positief met debat.

6. Beeldvorming Perspectief op Cultuur 2023-2027 (1.48)
Woordvoerders:
Hart voor Hilversum: mw. R. de Jong-Schrijvers; D66: mw. M.D. Groesz; VVD: mw. E.M. Zeeuw van der Laan; GroenLinks; mw. M.H.A. Remmers; CDA: D.E.O. Streutker; SP: P. Vonk; ChristenUnie: mw. A.F. Vreugdenhil-de Blécourt; PvdA: mw. F.F. van Drooge; Leefbaar Hilversum: mw. J. van Oostveen; Hilversums Belang: mw. H. Bijl; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels. College: G. Kuipers, wethouder.

Insprekers
Mevrouw **Van de Rotte (Art Hilversum)**:

- merkt op dat het doel van Art Hilversum is om professionele Hilversumse kunstenaars een podium te bieden;
- geeft aan dat dat podium aanvankelijk via open atelierdagen werd gegeven, met als hart een overzichtstentoonstelling in Museum Hilversum; dat past nu niet meer in het beleid dat op media focust;

- is daarom gestopt met open atelierdagen;
- heeft in plaats daarvan enkele tijdelijke exposities georganiseerd, in 2020 in de kelder van het C&A-gebouw en in 2021 in een winkelpand aan de Kerkstraat;
- brengt naar voren dat die exposities zoveel positieve reacties opleverden dat vanuit kunstenaars een petitie is opgesteld met de titel ‘Geef kunstenaars een eigen plek om in Hilversum te exposeren’;
- vraagt namens 50 Hilversumse professionele kunstenaars de commissie om steun;
- lijkt er in de nota ‘Perspectief op cultuur’ weinig plaats voor beeldende kunst, anders dan media, dat speerpunt is, naast muziek en architectuur;
- meent dat Hilversummers zich niet hoeven te beperken tot wat Hilversum onderscheidt van andere gemeenten;
- beschikt over een budget van € 6.500,- per jaar, wat te weinig is om een ruimte te huren;
- organiseert nog wel atelierroutes in de wijken en exposities in zorginstellingen en bij speciale evenementen; daarnaast worden er kunstkaarten gemaakt;
- ontbreekt het aan een permanente basis, van waaruit een eigen publiek op te bouwen is;
- maakt uit de nota verder op dat het budget aan programmasubsidies verder wordt ingekrompen;
- roept op beeldende kunst als focus voor het cultuurbeleid toe te voegen en kunstenaars een eigen plek te geven om in Hilversum te exposeren.

Hilversums Lokaal Belang:
- vraagt welk aantal vierkante meters Art Hilversum waar precies wenst; mevrouw **Van de Rotte** had laatst de beschikking over 85 m², de oude pindakaaswinkel, die klein is, zodat muziek maken en samenwerken met andere disciplines niet mogelijk was; met die oppervlakte is Art Hilversum wel gelukkig en zij wil ook meer in het centrum zitten dan bijvoorbeeld in de Langestraat.

Democraten Hilversum:
- vraagt of Art Hilversum contact heeft met de gemeente om tot een pand te komen; mevrouw **Van de Rotte** spreekt eerst in met de vraag of beeldende kunst de komende jaren ook focus kan hebben; vervolgens moet er geld zijn om een ruimte te huren.

GroenLinks:
- informeert of Art Hilversum de nieuwe bibliotheek een geschikte plek zou vinden en aan welk budget wordt gedacht; mevrouw **Van de Rotte** heeft voor een ruimte jaarlijks € 30.000,- nodig en er zijn ruimten die toegevoegde waarde hebben; hoe groter de ruimte, hoe meer men kan laten zien.

De **SP**:
- vraagt of mevrouw Van de Rotte al contact heeft met de wethouder; mevrouw **Van de Rotte** is een convenantpartij die elk jaar € 6.500,- krijgt van de gemeente; zij heeft eerst ingesproken en wil daarna met de wethouder spreken.

De **VVD**:
- vraagt welk deel van de kosten het kunstenaarscollectief zelf kan dragen; mevrouw **Van de Rotte** had het uitgangspunt dat instellingen zelf 50% van de kosten genereren; kunstenaars hebben de laatste jaren weinig kunnen verkopen; het geld gaat grotendeels naar de huur van het pand; kunstenaars draaien zelf suppoostdiensten, waardoor er geen personeel nodig is; het is dus echt een podium van kunstenaars die samen exposities organiseren; een grotere bijdrage van de kunstenaars is problematisch; 10% van de kunstenaars kan van hun werk leven.

D66:
- begrijpt dat de vraag is of de sector meegenomen kan worden in het toekomstig cultuurbeleid en dat het probleem de huur is, waaraan grote delen van de subsidies op gaan; zij vraagt of

subsidie voor huur nodig is of een expositieplek; voor mevrouw **Van de Rotte** maakt subsidie of expositieruimte geen verschil.

Het **CDA**:
- vraagt of mevrouw Van de Rotte bekend is met het advies van de Cultuurraad, die adviseert om meer plekken voor beeldende kunst te maken, en is benieuwd of zij zich daarin kan vinden; mevrouw **Van de Rotte** is daarmee heel blij; nu ontgaan de meeste bewoners de kunst die wordt gemaakt.

Leefbaar Hilversum:
- vraagt of mevrouw Van De Rotte gebaat is met het tijdelijk opvullen van leegstaande winkelpanden tegen een leegstandsprijs; mevrouw **Van de Rotte** zou daarmee gebaat zijn, heeft dat geprobeerd, maar Art Hilversum moest daarvoor dan het volle pond betalen.

De **PvdA**:
- informeert hoe mevrouw van De Rotte aankijkt tegen gebruik van ruimte van onderwijs; mevrouw **Van de Rotte** zou dat geweldig vinden.

De heer **Witte (directeur De Vorstin)**:
- spreekt in namens het culturele veld in Hilversum over het belang van cultuur en cultuurbeleving;
- pleit ervoor om cultuur en cultuurbeleving op de agenda te houden;
- wijst op de ongelooflijke culturele etalage gefinancierd door het Rijk, welke etalage van binnen naar buiten Hilversum schijnt;
- stelt dat Hilversum zelf het moet doen met de Hilversumse instellingen, waaronder De Vorstin en het Museum Hilversum;
- blijkt uit onderzoek dat een groot deel van Hilversummers nog niet deelneemt aan cultuur; de tegenstelling tussen wijken is wat dat betreft enorm;
- wil jonge mensen cultuurskills aanleren om hen later in hun professionele leven succesvol te laten zijn;
- blijkt uit onderzoek dat elke euro die wordt besteed aan cultuurbezoek 2,5 keer over de kop gaat voor de lokale economie; cultuur rendeert dus op heel veel manieren;
- wil waarmaken dat elke Hilversummer toegang heeft tot cultuur;
- is heel hard bezig om de toegang tot cultuur laagdrempelig te maken, wat vraagt om een basisinfrastructuur; daarvoor is ontwikkelgeld nodig.

De **SP**:
- vraagt of subsidie ook weer teruggaat naar de gemeente in de vorm van huur; de heer **Witte** heeft daarvan last; veel subsidiegeld gaat terug naar de huur en instellingen willen dat geld eigenlijk voor activiteiten gebruiken; stenen en het onderhoud van stenen geven een vertekend beeld over het gebruik van de gemeentelijke gelden.

De **PvdA**:
- vraagt wat het zegt dat de gemeente Hilversum minder dan € 200,- per jaar per inwoner aan cultuur uitgeeft, wat voor een gemiddelde gemeente van 50.000 tot 100.000 inwoners € 300,- is; de heer **Witte** zegt dat heel veel.

GroenLinks:
- is benieuwd welke activiteiten de heer Witte onderneemt om cultuur laagdrempeliger voorinwoners te maken; de heer **Witte** is bezig met het cultuurnetwerk Hilversum om invulling te geven aan de herstelagenda; het gaat om publieksvertrouwen terugwinnen en cultuur in de wijken terugbrengen.

De **VVD**:

- informeert naar het multifunctioneel gebruik van De Vorstin; de heer **Witte** vertelt dat De Vorstin een podium voor popcultuur is, er wordt samengewerkt met de NPO en onderwijsinstellingen, het gebouw wordt ook gebruikt voor stadsprogrammeringen en theater, maar het blijft in de eerste plaats een poppodium.

Leefbaar Hilversum:
- wil weten of ook broedplaatsen deelnemen aan het cultuurnetwerk; de heer **Witte** antwoordt dat een cultuurnetwerk een open constructie is; of broedplaatsen daaraan deelnemen durft hij niet te zeggen; culturele partijen kunnen zich bij het cultuurnetwerk aansluiten;
- suggereert een cultuurpas in te voeren voor mensen met een lager inkomen; de heer **Witte** stelt dat een cultuurpas heel goed werkt; die kan een oplossingrichting zijn, maar moet door de gemeente opgezet worden.

D66:
- roept op bij het cultuurnetwerk in het kader van de coronaherstelagenda zzp'ers niet over het hoofd te zien en ook met hen in gesprek te blijven; de heer **Witte** zegt dank voor die goede tip.

Beeldvormende vragen commissie
D66:
- is het gebleken dat van de 35% flexibel geld om het cultuuraanbod aantrekkelijk te houden en nieuwe publieksgroepen te kunnen bereiken maar 7% over blijft en dat de rest opgaat aan andere kosten en vraagt of het budget eigenlijk 28% hoger zou moeten zijn om de basis op orde te houden en verder te laten doorontwikkelen; wethouder **Kuipers** deelt die conclusie niet; het stuk laat zien dat er nog zo weinig flexibel programmabudget beschikbaar (8%) is naast partijen die gesubsidieerd zijn in de BIS; wel zou hij meer geld beschikbaar willen hebben voor programmering.
    - de **PvdA** vraagt of dat geld weg te halen is van de BIS-instellingen; wethouder **Kuipers** stelt dat nu heel weinig geld voor verbreding van het programma-aanbod beschikbaar is; als de raad dat wil moet er nagedacht worden over meer budget; de BIS-structuur wil de meerderheid van de fracties echter niet afbouwen; er moet wel meer programmeergeld beschikbaar; bepaalde partijen zouden wellicht aanvullend tot de BIS-structuur moeten gaan behoren; dat kan nu echter niet, omdat het geld er daarvoor niet is;
    - **Democraten Hilversum** vraagt waarom richting 2022 niet de start gemaakt is om financieel bij te benen naar gemeenten die al meer aan cultuur uitgeven; daardoor zou de gemeente € 3,4 miljoen moeten bijplussen; wethouder **Kuipers** wil graag daarover in gesprek gaan met de raad; de laatste jaren was hij echter bezig met cultuurinstellingen te laten overleven; het onderzoek van Berenschot doet vermoeden veel te moeten bijplussen (€ 82,- naar € 129,- per inwoner per jaar voor cultuur); de gemeente wil spreken over BIS-structuur en beleid; ook wil het college toetsen hoe de raad aankijkt tegen een budgetverhoging; te kijken is naar de kracht van de stad, wat de inwoners willen en wat de ambitie van het college is; de raad maakt beleid;
    - het **CDA** vraagt waarin het verschil tussen andere gemeenten en Hilversum zit; wethouder **Kuipers** weet dat het Berenschot-rapport is gemaakt op grond van een benchmark tussen gemeenten en de eigen doelstellingen; onderdeel van het beleid is dat meer partijen op eigen benen moeten kunnen staan; er zijn ook veel culturele instellingen waaraan de gemeente niet zelf hoeft bij te dragen; de gemeentelijke begroting heeft de afgelopen jaren vrij fors onder druk gestaan; het gemeentebestuur heeft de afgelopen jaren gekozen om geld anders te verdelen; de vraag is of dat de komende vier jaar anders moet;
    - het **CDA** suggereert de verschillen tussen diverse gemeenten wat betreft culturele uitgaven te onderzoeken; wethouder **Kuipers** wijst op gemaakte keuzes voor de BIS-instellingen, die moeten behoren tot muziek, media en architectuur; van die keuze hebben sommige partijen last, waaronder Art Hilversum; het document is echter nog geen beleidsstuk en laat slechts zien wat is opgehaald en waarnaar toe kan worden

bewogen; de sector heeft behoefte om meer aan de stad te leveren dat dat die toe laat en daar moet de raad iets mee;
- de **SP** vraagt waarom niet in het stuk staat dat meer geld voor cultuur nodig is; wethouder **Kuipers** ziet een aantal financiële uitdagingen waarover hij eerst met de raad wil praten alvorens hij met de cultuursector praat.

GroenLinks:
- is benieuwd hoeveel meer het toegankelijk maken van cultuur voor alle Hilversummers gaat kosten en waaraan dan concreet wordt gedacht; wethouder **Kuipers** memoreert dat bij de coronaherstelagenda € 600.000,- vrij is gemaakt voor herstel van de stad door de cultuursector; er is een programmeerbudget van 8%, circa € 300.000,-; als dat cumulatieve budget meerjarig wordt begroot is meer cultuur in de wijken mogelijk;
- vraagt of meer cultuur in de wijken niet tegengesteld aan de BIS is, die bestaat uit allemaal grote instellingen; wethouder **Kuipers** meent dat die instellingen niet alleen het geld krijgen, maar ook nieuwe instellingen moeten kunnen aankloppen, zoals sociale initiatieven; BIS-instellingen wil hij los daarvan zien en zij kunnen ook de wijken ingaan.

De **PvdA**:
- wil weten hoeveel geld de wethouder structureel meer voor cultuur in de meerjarenbegroting zou vragen; wethouder **Kuipers** heeft het over aanvullend € 900.000,- tot € 1 miljoen en wil nadenken over de professionalisering van de BIS-partijen;
- vraagt of beeldende kunst of theater aanvullend aandacht moet krijgen; wethouder **Kuipers** vindt dat ook, maar heeft ook te maken met de kernprogrammalijnen muziek, architectuur en media; hij wil ook verbreden, maar wil ook minder selectief zijn bij die drie programmalijnen; als initiatieven ontstaan die belangrijk zijn voor de stad en de toekomst, dan zijn dat in potentie nieuwe BIS-instellingen;
- stelt vast dat de wethouder wil houden wat er is, maar de focus verbreed mag worden;
    - **Leefbaar Hilversum** wil de hoofdthema's loslaten zodat alle cultuurvormen aandacht krijgen; wethouder **Kuipers** wijst op het advies van de Cultuurraad dat het onderscheid tussen muziek, media en architectuur prima is, maar het niet onverstandig zou zijn om aan kracht te winnen door te verbreden en te verruimen; dat is niet hetzelfde als de kernlijnen overboord gooien; dat vindt hij waardevol om mee te nemen in beleidskeuzen;
    - **Democraten Hilversum** ziet ook dat Berenschot zegt een breder cultureel palet te presenteren, waarin echter beeldende kunst of Theater Gooiland niet voorkomt; de fractie informeert naar de reden daarvan; wethouder **Kuipers** zegt in het stuk de drie focussen te behouden, maar te verbreden; dat kan ook door beeldende kunst; Metrum gaf ook drama, kunst en letteren aan; in het verleden zijn keuzes gemaakt, waardoor Theater Gooiland niet langer subsidie ontvangt;
    - **GroenLinks** vraagt of het al dan niet hebben van een theater bij uitstek een onderwerp is om in een nieuwe cultuurnota op te nemen; wethouder **Kuipers** noemt een theater een kostbare aangelegenheid bij een volwaardige programmering; het gaat daarbij om een bedrag van tenminste € 800.000,- voor een vergelijkbare programmering op jaarbasis als in 't Spant in Bussum.

Leefbaar Hilversum:
- snapt niet waarom huisvestingskosten niet losgekoppeld worden van subsidies; zij vraagt vastgoed uit subsidieregelingen te halen; wethouder **Kuipers** houdt zich aan regels die maken dat vastgoed tegen een marktprijs aan instellingen te verhuren zijn; daarom is er ook een BIS-structuur;dit speelt overal en subsidies kan hij niet zomaar van vastgoed ontkoppelen;
- wil subsidiegelden scheiden in huisvestingskosten en programmakosten; wethouder **Kuipers** verwijst naar een overzicht van Berenschot waarin staat welk subsidiegeld waaraan wordt uitgegeven.

GroenLinks:

- blijkt uit de stukken dat een gesubsidieerde instelling na het betalen voor huisvesting er te weinig geld over houdt voor flexibele programmering en wil dat beleid ten grave dragen; wethouder **Kuipers** vindt die analyse kloppen.

De **VVD**:
- vraagt of mediaplein, bibliotheek en museum kunnen samenwerken, waarna de besparing naar de programmering kan gaan; wethouder **Kuipers** ziet dat niet zomaar gebeuren, omdat er geen zware organisatie op de bibliotheek zit; er wordt namelijk al hard gewerkt om met beschikbare middelen zaken neer te zetten;
- meent dat door een staforganisatie en infrastructuur door een bundeling of fusie wel voordeel is te behalen; wethouder **Kuipers** stelt dat deze organisaties met beperkte budgetten en onbetaalde vrijwilligers al strak opereren; na corona kijken of zij nog kostenefficiënter kunnen opereren vindt hij een ingewikkelde boodschap om te brengen.

Hilversums Lokaal Belang:
- vraagt waarom bepaalde instellingen die flexibele subsidie ontvangen niet zijn genoemd bij de stakeholders waarmee een gesprek is gevoerd; wethouder **Kuipers** heeft gesproken met veel instellingen en heeft zoveel mogelijk partijen benaderd voor een gesprek.

Het **CDA**:
- vraagt een toelichting op het eventueel overnemen van de aanbevelingen van Berenschot en de Cultuurraad; wethouder **Kuipers** antwoordt dat de adviezen van de Cultuurraad een plek hebben gekregen in het stuk van Berenschot; op innovatiebudget is nog niet ingegaan; de raad kan accenten aanbrengen; het is geen beleidsstuk.

De **ChristenUnie**:
- vraagt of muzieklessen voor kinderen van mensen met lagere inkomens zijn verwerkt in de vermelde bedragen; wethouder **Kuipers** wijst op de regeling voor deze mensen, welke bedragen terugkomen in de inkomsten van Globe;
- wil weten of Globe ook een budget beschikbaar heeft voor muzieklessen voor kinderen van mensen met lage inkomens, gezien dat Berenschot adviseert door te gaan met inclusie; wethouder **Kuipers** komt op deze technische vraag nog apart terug; de exploitatie van Globe is ook gebaseerd op een verstrekte subsidie; Globe zou meer subsidie kunnen krijgen waardoor de uurprijs voor muziekles lager wordt.

Democraten Hilversum:
- vraagt of de wethouder een mogelijkheid heeft om een brugfunctie te vervullen tussen leegstand en cultuur; wethouder **Kuipers** heeft in de coronaherstelagenda incidenteel budget beschikbaar voor optimaliseren van leegstaande ruimten (€ 150.000,-).

Leefbaar Hilversum:
- informeert hoe de wethouder tegen het vinden van een eigen plek voor de collectie van Museum Hilversum staat; wethouder **Kuipers** staat daar welwillend tegenover; ruimte is echter nog niet te maken; als die vraag breder wordt gedeeld kan dat een advies zijn.

De **PvdA**:
- wil de wethouder meer laten vertellen over het versterken van de amateurverenigingen; wethouder **Kuipers** weet dat amateurverenigingen in coronatijd flink onder druk stonden; het creëren van broedplaatsen kan een instrument zijn om dat soort initiatieven te ondersteunen; ervoor zorgen dat partijen niet omvallen in coronatijd.

De **VVD**:
- vraagt of voor iedereen toegankelijke muzieklessen structureel geregeld kunnen worden, welke vraag al beantwoord is; wethouder **Kuipers** beschikt over het jeugdcultuurfonds dat zich daarvoor hard maakt; de vraag is echter of iedereen de loketten weet te vinden.

De **SP**:
- is benieuwd hoe de wethouder tegenover vrijwilligers staat die archieven willen digitaliseren tem behoeve van het behoud van erfgoed; wethouder **Kuipers** moet daarover intern overleg voeren of dat kan met vrijwilligers en zoekt dat uit.

Leefbaar Hilversum:
- mist het segmenten duurzaamheid, herontwikkeling van Hilversum op bepaalde gebieden, innovatie en techniek en de inzet van kunst op die gebieden en vraagt of die aspecten nog op te nemen zijn; wethouder **Kuipers** kan die elementen deels in de onderdelen kunst en stedelijke ontwikkeling een plek geven; hij weet niet of dat zo specifiek te benoemen is om dat soort processen handen en voeten te geven; hij denkt dat deze aspecten wellicht ook in de duurzaamheidsbudgetten opgenomen kunnen worden.

7. Beeldvorming Perspectief op Cultuur 2023-2027 (3.12)
Woordvoerders:
Hart voor Hilversum: mw. R. de Jong-Schrijvers; D66: mw. A.A.S. den Daas; VVD: mw. E.M. Zeeuw van der Laan; GroenLinks; mw. M.H.A. Remmers; CDA: D.E.O. Streutker; SP: P. Vonk; ChristenUnie: mw. A.F. Vreugdenhil-de Blécourt; PvdA: mw. F.F. van Drooge; Leefbaar Hilversum: mw. J. van Oostveen; Hilversums Belang: mw. H. Bijl; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels. College: G. Kuipers, wethouder.

De **PvdA**:
- is blij met de concrete oproep van de wethouder aan de raad over advisering over financiering om te kijken wat bij de kadernota nog mogelijk is;
- is blij met het meer kijken naar de breedte van kunst en cultuur;
- wenst meer aandacht voor amateurverenigingen en vindt dat de plannen van de wethouder daarvoor goed zijn;
- meent dat de wethouder goed moet investeren en dat kleinere partijen meer gelegenheid krijgen om hun aanbod te organiseren;
- vindt best een mooie perspectiefnota voorliggen.

De **ChristenUnie**:
- heeft ongeveer dezelfde visie als Berenschot;
- legt een accent op de breedtecultuur, waarbij iedereen toegang daartoe heeft, zeker elk kind;
- wil graag laten onderzoeken wat ervoor nodig is dat elk kind muziekonderwijs krijgt;
- wenst informatie daarover goed te communiceren naar inwoners, zoals over de Stichting Leergeld en het jeugdfonds sport en cultuur;
- wil in de subsidievoorwaarden voor culturele instellingen aandacht geven aan de betaalbaarheid van deelname van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen;
- hecht veel belang aan het faciliteren van amateurverenigingen;
- wil kunst in de openbare ruimte stimuleren.

De **SP**:
- is ontzettend positief over de duidelijke en heldere bijdrage van de wethouder;
- vindt activiteiten in de buurten elk belangrijk en niet alles concentreren in het centrum;
- vindt daarnaast cultuureducatie erg belangrijk;
- wil geen citymarketing en een mediaplein op de Kerkbrink;
- is heel erg voor meerjarige subsidies die rust geeft;
- vindt integreren van zaken rondom cultuur prima;
- wil ook wat meer geld voor ad hoc-activiteiten.

Democraten Hilversum:

- stelt dat cultuur voor alle Hilversummers nog onvoldoende uit de perspectiefnota blijken; aan nota's heeft de Hilversummer weinig als het bestuur niet ook passende financiële middelen inzet;
- vindt het passend om minimaal € 129,- per inwoner per jaar voor cultuur beschikbaar te hebben; dat betekent de inzet van miljoenen meer om aan te haken bij de middenmoot van gemeenten; € 1 miljoen is onvoldoende;
- stelt dat Hilversum een breder palet verdient, inclusief beeldende kunst, Theater Gooiland, archeologie, de collectie van Hilversum zichtbaar maken en cultuureducatie.

GroenLinks:
- is van opvatting dat kunst en cultuur wat mogen kosten;
- is bang dat de wethouder bij de huidige voorjaarsnota de boot gaat missen;
- staat volledig achter in een breder aanbod, maarwil dat wel concreet gemaakt zien;
- is voor kunst in de openbare ruimte;
- vraagt aandacht voor amateurverenigingen en initiatieven laten belonen;
- wil kunst toegankelijk maken voor iedereen;
- stelt voor muzieklessen voor kinderen toegankelijk te maken.

Hilversums Lokaal Belang:
- onderschrijft de koers die het college inzet;
- focust op het brede aanbod;
- ziet meer langjarige subsidies zeker zitten en wil ook kleinere organisaties aan bod laten komen;
- stelt dat kunst- en cultuureducatie niets zouden moeten kosten voor kinderen;
- wil proberen tijdelijke expositieruimte beschikbaar te stellen.

D66:
- vindt cultuur een belangrijk en zeer actueel onderwerp, ook gezien de impact van corona op de sector en de start van een herstelperiode;
- zag een uitvoerige en brede evaluatie met interessante en waardevolle uitkomsten;
- constateert dat er de afgelopen vijf jaar een solide culturele basis is gelegd voor Hilversum, vormgegeven vanuit het drieluik media, muziek en architectuur, waarbij de nadruk is gelegd op het verbinden van de culturele instellingen onderling; er zijn mooie stappen gezet;
- vindt dat cultuur breder is en een verdere investering verdient; om voor een brede publieksgroep interessant te blijven en nieuwe bezoekers te trekken zijn flexibiliteit en vernieuwing nodig; hoe kan het dan dat er maar 7% flexibel programmabudget is terwijl dat minimaal 35% moet zijn;
- vindt het ronduit beschamend dat Hilversum qua investering in cultuur ver achterblijft bij andere vergelijkbare gemeenten;
- is cultuur veel waard; het is geen luxe goed, maar een inspiratiebron en een motor voor ontwikkeling;
- schrok van de 7% flexibel programmabudget; veel te laag om door te ontwikkelen en een verdere slag te maken;
- ziet graag een indicatie van wat nodig is
- wil een extra investering van € 10,- per inwoner en veder onderzoek naar wat er structureel bij moet.

Het **CDA**:
- vindt cultuur van belang voor mensen en samenleving;
- onderstreept de aanbevelingen van de Cultuurraad, zoals het formuleren van een visie op het erfgoed, via een erfgoedhuis;
- mist expositieruimte en wil ook een visie daarop;
- zou graag een mooi evenement zien voor binding van horeca, amateurs en professionals;
- ondersteunt ook amateurverenigingen en kleine instellingen.

De **VVD**:
- is blij dat de voltallige raad zo achter het cultuurbeleid staat en cultuur belangrijk vindt;
- hecht belang aan het nog meer versterken van het culturele aanbod;
- vindt ruimte voor muziek, architectuur en media belangrijk, maar ook evenementen en muziekuitvoeringen;
- wil het Metropole Orkest en het Radio Filharmonisch Orkest nog meer van Hilversum maken;
- vindt cultuureducatie belangrijk en dat er cultuur er is voor iedereen; kinderen zouden standaard naar het Museum, het Instituut voor Beeld en Geluid en naar het raadhuis moeten gaan;
- merkt op dat muziek verbindt, verbroedert en de creativiteit bevordert;
- zou muziekonderwijs voor iedereen toegankelijk willen laten zijn en wil daarin structureel laten investeren;
- wil leegstaande panden laten gebruiken voor cultuurondernemers, kunstenaars en broedplaatsen;
- wil Theater Gooiland weer laten terugkomen en staat positief achter de nota en ziet die graag uitgewerkt met al deze zaken;

Leefbaar Hilversum:
- denkt dat kunst en cultuur en alle kunstvormen er voor iedereen moeten zijn;
- suggereert thema's te wisselen, zodat alle kunstvormen af en toe een jaar of twee uitgelicht worden;
- wil 60% van het budget beschikbaar stellen voor BIS-projecten (huur en programmasubsidies) en 40% voor projectsubsidies;
- stelt dat kunst en cultuur integraler en breed ingezet kunnen worden, zodat ook een groter bereik mogelijk wordt, zoals bij de omgevingsvisie; daardoor komen kunst en cultuur laagdrempelig bij de mensen, die anders niet met cultuur in aanraking komen;
- is van mening dat cultuur ook de verschillende nationaliteiten in Hilversum betreft, die allemaal hun culturele achtergrond hebben;
- wijst erop dat kerkzalen een belangrijke vorm van cultuuroptredens zijn;
- wil ook ad hoc dingen mogelijk maken;
- noemt broedplaatsen essentieel, omdat ze gemixte vormen en disciplines hebben

Hart voor Hilversum:
- vindt kunst en cultuur belangrijk voor iedereen en wil die voornamelijk naar buurten en wijken brengen als onderdeel van het jongerenwerk, activiteiten in de buurthuizen en verzorgingshuizen;
- is voorstandster van muzieklessen op scholen die daardoor minder duur zijn,
- is eveneens voorstandster van cultuuronderwijs;
- ziet graag meer voorstellingen van muziekgezelschappen en verenigingen op scholen, zodat alle kinderen met cultuur in aanraking kunnen komen
- heeft als speerpunt toegankelijkheid en inclusie;
- wil de bibliotheek versterken aan het Oosterspoorplein, met extra studieplekken en een stevige rol voor de Volksuniversiteit, evenals meer trainingen over meedoen in de steeds complexere maatschappij;
- blijft graag buitenevenementen ondersteunen, zoals Hilversum Alive, waaraan iedereen kan meedoen.

Debat
De **PvdA**:
- verbaast het dat D66 zegt dat het ronduit beschamend is dat cultuur zo lang onderaan het lijstje heeft gehangen, omdat die partij al acht jaar aan het bewind is; **D66** wijst op gemaakte keuzen om zaken af te schalen, zodat zoveel mogelijk budget kon worden besteed aan hoofdthema's; achteraf blijkt dat het meeste geld in de basisinfrastructuur terecht is gekomen; het nadeel van deze verdeling is dat het flexibele budget enorm is achtergebleven; daardoor is Hilversum onderaan staatjes terecht gekomen; nu wil zij een andere kant op; de gemeente moet het zich

aantrekken dat de gemeente steeds onderaan lijstjes bungelt; weliswaar heeft Hilversum een heel culturele omgeving, met heel veel instellingen die het gevoel geven dat er veel cultuur is.

De **SP**:
- vraagt hoe de VVD de terugkomst van Theater Gooiland wil financieren; de **VVD** vindt het belangrijk dat dat theater ook gebruikt wordt, wat allen betalen; de besteding aan cultuur ligt namelijk ver onder het gemiddelde; veel theaters kunnen door de combinatie met horeca rendabel worden.

Democraten Hilversum:
- stelt dat een tientje bijplussen Hilversum niet bij de middenmoot van de lijst van gemeenten laat komen en informeert naar de bereidheid om nog meer geld beschikbaar te stellen; **D66** bedoelt daarmee het begin van een verdere versterking; incidenteel met € 600.000,- komt men al een heel eind.

Leefbaar Hilversum:
- informeert naar de mogelijkheid een aantal dagen per jaar mensen gratis naar een voorstelling of museum te laten gaan; wethouder **Kuipers** meent dat dat onderdeel kan zijn van het gesprek met instellingen; dat idee neemt hij graag mee naar de cultuursector.

De **VVD**:
- denkt een theaterprogrammering te kunnen neerzetten die wel rendabel is en minder kosten vergt; **D66** zou het ook een lief ding waard zijn om het theater weer open te krijgen; dat kost echter veel geld en er moet ook bijgeplust worden om het flexibele budget mogelijk te maken

Tweede termijn insprekers
Mevrouw **Van de Rotte**:
- vindt de algemene mening fijn dat cultuur inde breedte wat ruimer opgevat zou kunnen worden.

De heer **Witte**:
- is blij dat de waarde van cultuur wordt erkend en hoopt dat te kunnen vasthouden.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.53 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraadsvergadering van 9 maart 2022.
De griffier, De voorzitter,

P.M.H. van Ruitenbeek. G.M. van den Top.